

ZLOČIN V LIPTÁKOVĚ

„Můžeme o tom diskutovat, můžeme o tom vést spory, můžeme s tím i nesouhlasit, ale to je tak všechno, co se proti tomu dá dělat.“

Továrník Bierhanzel, velký obdivovatel Járy Cimrmana, toužil rozmnožit o několik exponátů z mistrovy pozůstalosti svoji sbírku artefaktů, připomínajících tohoto českého genia, které se nacházely v muzeu v Liptákově, kde byl tento velikán naposledy spatřen.

Obrátil se proto na kriminálního Nývltu, který byl teprve před několika měsíci propuštěn z výkonu trestu za pokus vraždy na mlynáři z Holic, a který si příležitostně přivydělával jako figurína na konopišťském zámku. V hospodě Na mýtince mu nabídl vysokou odměnu, pokud pro něj z muzea v Liptákově odcizí smeták na vymetání rohů, kapesní plivátko, držák na horké brambory, pomůcku k nastřelování čípků a několik dalších mistrových vynálezů, jejichž celkovou sběratelskou hodnotu sám před Nývlttem zkušeně odhadoval na jeden milion korun. Nývlt souhlasil a ujistil Bierhanzla, že otevřít dveře muzea paklíčem pro něj nebude problém. Aniž by to ovšem Bierhanzlovi řekl, rozhodl se, že akci provede se svým kamarádem – zkrachovalým dentistou Bélou Puskászem, se kterým se seznámil v salonním kupé cestou vlakem z Borů a kterému podrobně tlumočil všechny informace, které od továrníka Bierhanzla získal, včetně předpokládané hodnoty exponátů.

Po svém příjezdu do Liptákova ovšem Nývlt s Bélou s překvapením zjistili, že muzeum se nachází v rodinném domku, ve kterém bydlí Cimrmanova starší sestra Luisa, která v muzeu, jemuž vyhradila část svého domku, pracuje jako průvodkyně. To ovšem Bierhanzl Nývltovi neřekl, protože to ani sám netušil.

Nývlt s Bélou se obávali, že by se v noci při prohledávání domku mohla Luisa vzbudit, a proto v průběhu prohlídky muzea nenápadně přisypali uspávací prostředek do karafy s likérem Sladké sny, o kterém se Luisa zmínila, že jej pravidelně před spaním užívá.

V noci, když Luisa již v důsledku uspávacího prostředku tvrdě spala, společně zcela nehlučně paklíčem otevřeli dveře domku, vstoupili dovnitř a začali hledat a sbírat vytipované exponáty. Netušili ovšem, že při otevírání dveří uvedli do činnosti důmyslný systém kladek a provázků, který rozezněl zvonkohru na pultu s vystaveným intimním zbožím v místním obchodu se smíšeným zbožím. Uvedené zabezpečovací zařízení, které ostatně využívali i někteří další liptákovští občané, instalovala Luisa podle nákresu, který našla v mistrově pozůstalosti a kterému sama s nadsázkou říkala „pult centrální ochrany“.

Zvonkohra vzbudila kriminálního praktikanta Hlaváčka, který měl lehké spaní, a proto byl ubytován hned v podkroví obchodu. Společně s inspektorem Trachtou se dovtípili, že vetřelci budou chtít z Liptákova odcestovat nejbližším ranním vlakem. Proto na nástupiště postavili zatýkáci kufr, který se jim již několikrát v minulosti osvědčil. Tak byli Nývlt s Bélou i s nalezenými exponáty inspektorem Trachtou zadrženi.

Záhy se ovšem ukázalo, že odcizené předměty jsou jen pouhé zdařilé napodobeniny mistrových vynálezů a jejich hodnota činí jen něco málo přes padesát tisíc korun, zatímco cenné originály jsou bezpečně uloženy v sejfě banky Slavia.

O t á z k y:

①

Jak právně posoudíme jednání kriminálního Nývlt a dentisty Bély? Odůvodněte.

②

Jak právně posoudíme jednání továrníka Bierhanzla? Odůvodněte.

③

Předpokládejme, že továrník Bierhanzl se činu uvedeného v zadání dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku za skutek kvalifikovaný jako přečin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ. V době, kdy již vykonával nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou let, který mu byl uložen za čin uvedený v zadání, soud rozhodl, že se předchozí podmíněně odložený trest vykoná. Kdy nejdříve po nástupu výkonu trestu za čin uvedený v zadání bude splněna formální podmínka určité doby výkonu trestu pro rozhodnutí o jeho podmíněném propuštění z výkonu trestu za předpokladu, že v průběhu svého trestního stíhání byl tři měsíce ve výkonu vazby a před nástupem výkonu trestu za skutek uvedený v zadání dosud nikdy ve výkonu trestu nikdy nebyl? Odůvodněte.

④

Ve zcela jiném případě se Jason rozhodl obrátit se na němého pasáčka Bobeše, aby svojí nepravdivou svědeckou výpovědí poskytl jeho bratru Drsoňovi alibi při vyšetřování ztráty třídní knihy a dalších skutků, ze kterých byl Drsoň obviněn. Doslech se totiž, že pasáček Bobeš je za vstupenku na divadelní představení pohádky o Dlouhém, Širokém a Krátkozrakém ochoten učinit cokoliv. Při koupi vstupenky Jasoně viděl kriminální praktikant Hlaváček, kterému bylo podezřelé, že si Jason, o kterém bylo známo, že se zajímá spíše o akty, než o pohádky, vstupenku kupuje. Na radu inspektora Trachty proto Jasoně na druhý den vyhledal, napojil hadičky na vodovodní kohoutek a udeřil na něj. Když Jason pocítil, že mu teče do bot, přiznal se ke svému hanebnému záměru a rovněž k tomu, že s Bobešem již hovořil, vstupenku mu předal a Bobeš s podáním nepravdivé výpovědi souhlasil. Dosud však výpověď neučinil, protože se Jasonovi nepodařilo sehnat tlumočníka znakové řeči. Následně bylo ovšem znalecky zjištěno, že němý Bobeš je natolik mentálně retardovaný, že trvale není schopen vůbec rozpoznat protiprávnost svého činu, což Jason vůbec netušil. Jak právně posoudíme jednání Jasoně? Odůvodněte.

⑤

Ve zcela jiném případě byl známý cestovatel Dr. Emil Žába, odsouzen Okresním soudem Praha-západ pro zločin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. c) TZ, a to za sérii devíti krádeží peněz, spáchaných vloupáním do různých poštovních úřadů v okolí Prahy v období od září do listopadu téhož roku, jsa od počátku veden úmyslem získat prostředky na cestu do Afriky, jimiž způsobil celkovou škodu 4.600.000 Kč. Po právní moci odsuzujícího rozsudku vyšlo najevo, že v rámci této série se stejným úmyslem a stejným způsobem vykradl na okrese Praha - východ ještě jeden poštovní úřad, ve kterém způsobil škodu 500.000 Kč. Který soud bude věcně a místně příslušný k řízení o tomto činu? Odůvodněte.

⑥

Odročené hlavní líčení proti obžalovanému Bierhanzlovi se konalo v jeho nepřítomnosti, neboť o to výslovně požádal a ostatní podmínky § 202 TŘ byly splněny. Přítomný státní zástupce navrhl číst k důkazu úřední záznam o podaném vysvětlení statkářem Vavákem, který byl svědkem rozhovoru mezi Beirhanzlem a Nývltem v hospodě Na mýtince a krátce po podání vysvětlení ve vichřici zahynul. Může soud navržený úřední záznam k důkazu číst? Odůvodněte.

⑦

Ve zcela jiné věci byl obžalobou státního zástupce stíhán dosud zcela bezúhonný Varel Frištenský pro přečin týrání zvířat podle § 302 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) TZ, kterého se dopustil na houserovi. Až v průběhu hlavního líčení bylo zjištěno, že Varel Frištenský, který až dosud nebyl zastoupen obhájcem, je zcela negramotný. Jak bude na tuto skutečnost soudem reagováno? Odůvodněte.

* * *

ZLOČIN V LIPTÁKOVĚ

Řešení

Upozornění:

Mezititulky nejsou součástí řešení a jsou určeny pouze pro lepší orientaci studentů !!!

①

Jednočinný souběh přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 TZ a pokusu (zvláště závažného) zločinu loupeže podle § 21 odst. 1, § 173 odst. 1, 2 písm. c) TZ spáchaný ve spolupachatelství podle § 23 TZ.

Přečin porušování domovní svobody:

Rodinný domek, ve kterém Luisa bydlela, je objektem sloužícím k bydlení, ve kterém Luisa realizovala svoji domovní svobodu. Jde proto o obydlí ve smyslu § 133 TZ.

Nývlt s Bélou za použití paklíče otevřeli dveře domku a vstoupili dovnitř.

Tedy neoprávněně vnikli do obydlí jiného. Tím naplnili zákonné znaky trestného činu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 TZ.

Do obydlí vnikli překonáním překážky (otevření uzamčených dveří paklíčem), jejímž účelem je zabránit vniknutí. Tím naplnili zákonné znaky též okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby trestného činu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 2 TZ.

Na trestný čin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 2 TZ stanoví zákon trest odnětí svobody, jehož horní hranice činí tři léta. Podle § 14 odst. 2 TZ jde proto o přečin.

Loupež:

Nývlt s Bélou z domku vzali vytipované exponáty, které chtěli za slíbenou odměnu předat továrníku Bierhanzlovi.

Odejmuli tak exponáty z dispozice oprávněné osoby (Luisy) a zjednali si možnost s nimi nakládat s vyloučením této oprávněné osoby. Exponátů se tedy zmocnili.

Exponátů se zmocnili poté, co nenápadně přisypali uspávací prostředek do likéru, který Luisa před usnutím užívala, aby tvrdě spala a nevzbudila se při prohledávání domku. Tedy uvedli Luisu do stavu bezbrannosti lstí a takové jednání je podle § 119 TZ považováno za násilí.

Tím naplnili zákonné znaky trestného činu loupeže podle § 173 odst. 1 TZ.

Skutečná hodnota odcizených věcí (napodobenin vynálezů) činila přes padesát tisíc korun. Tato částka představuje podle § 138 odst. 1 TZ větší škodu. Taková výše škody nemá vliv na právní kvalifikaci.

Pokus:

Nývlt s Bélou se domnívali, že exponáty, kterých se v muzeu zmocnili, mají hodnotu nejméně jeden milion korun, neboť tak to zkušeně odhadl Bierhanzl při rozhovoru s Nývltem.

Tato hodnota představuje podle § 138 odst. 1 TZ značnou škodu a jde o okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 173 odst. 2 písm. c) TZ.

a)

Nývlt s Bélou již vykonávali jednání, které je znakem objektivní stránky daného trestného činu (použití násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci a dokonce se takových věcí i zmocnili) v úmyslu způsobit škodu nejméně jeden milion korun, tedy vykonávali jednání bezprostředně směřující ke způsobení značné škody, ale ke způsobení zamýšlené značné škody nedošlo. Jde proto o jednání ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 TZ.

b)

Zamýšlená výše škody však nebyla ve skutečnosti způsobena, protože skutečná hodnota věcí byla jen něco málo přes padesát tisíc korun. Oba tak mylně předpokládali skutkové okolnosti, které by naplňovaly znaky přísnějšího trestného činu, a proto budou oba podle § 18 odst. 3 TZ potrestáni za pokus takového přísnějšího trestného činu podle § 21 odst. 1 TZ.

Na trestný čin loupeže podle § 173 odst. 2 TZ stanoví zákon trest odnětí svobody, jehož horní hranice činí dvanáct let. Podle § 14 odst. 3 TZ jde proto o (zvláště závažný) zločin.

Spolupachatelství:

Nývlt a Béla si nikterak nerozdělili svůj podíl na jednání, které naplňovalo znaky objektivní stránky obou trestných činů, ke kterým směřoval jejich úmysl. Každý z nich svým jednáním naplnil všechny zákonné znaky (vedení Luisy do stavu bezbrannosti, neoprávněné vniknutí do obydlí překonáním překážky, zmocnění se cizích věcí). Jde proto o společné jednání ve smyslu ustanovení o spolupachatelství podle § 23 TZ.

Souběh:

Skutek je souhrnem všech vnějších projevů pachatelovy vůle, které jsou příčinou následku významného z hlediska trestního práva.

Nývlt a Béla se již na počátku rozhodli, že uvedou Luisu do stavu bezbrannosti a následně za pomoci paklíče vniknou do jejího domku a zmocní se tam vytipovaných exponátů, které pak za odměnu předají Bierhanzlovi.

Veškerá jejich jednání (nasypání uspávacího prostředku do nápoje, vniknutí do obydlí, zmocnění se věcí) byla vnějším projevem jejich původní vůle a směřovala k trestně relevantním následkům (porušení zájmu na ochraně svobody člověka, domovní svobody a vlastnických práv).

Jedná se proto o jeden skutek.

②

Návod k pokusu zločinu krádeže podle § 24 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 1, § 205 odst. 1 písm. a), b) odst. 4 písm. c) TZ.

Návod:

Bierhanzl vyvolal v Nývltovi rozhodnutí, aby z muzea v Liptákově vzal různé exponáty v celkové hodnotě nejméně dvou milionů korun, které pak Bierhanzlovi oproti slíbené odměně předá.

Úmyslné vyvolání rozhodnutí v jiné osobě spáchat trestný čin je návodem podle § 24 odst. 1 písm. b) TZ.

Vloupání:

Vniknutí do muzea otevřením dveří paklíčem je vniknutí do uzavřeného prostoru nedovoleným překonáním uzamčení, tedy vloupáním ve smyslu § 121 TZ.

Krádež:

Odejmutí exponátů ze sféry dispozice oprávněné osoby (Luisy) a zjednání si možnosti nakládat s nimi s vyloučením této oprávněné osoby, je zmocněním cizí věci.

Předání věcí třetí osobě je majetková dispozice s věcmi, ke které je oprávněn zásadně pouze vlastník. Nývlt si tedy měl věci přisvojit.

Bierhanzl tedy navedl Nývltu ke spáchání trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) TZ.

Hodnota věcí jeden milion korun představuje podle § 138 odst. 1 TZ způsobení značné škody (a tedy implicitně zahrnuje i způsobení škody nepatrné).

Bierhanzl tedy navedl Nývltu i k naplnění zákonných znaků okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby trestného činu krádeže podle § 205 odst. 4 písm. c) TZ.

Na trestný čin krádeže podle § 205 odst. 4 TZ stanoví zákon trest odnětí svobody, jehož horní hranice činí osm let. Ve smyslu § 14 odst. 3 TZ se proto jedná o zločin.

Akcesorita účastenství:

a)

Nývlt s Bélou sice spáchali trestný čin loupeže namísto trestného činu krádeže, ke kterému Bierhanzlův návod směřoval. Avšak jedním z objektů, které trestný čin loupeže postihuje, je rovněž majetek, na který pachatel útočí v úmyslu se jej zmocnit.

Nývlt s Bélou sice spáchali závažnější trestný čin, než ke kterému směřoval návod, ale i tento trestný čin obsahuje všechny zákonné znaky trestného činu, ke kterému směřoval návod.

b)

Způsob provedení činu, ke kterému Bierhanzl Nývltu naváděl, se ovšem nakonec lišil od Bierhanzlůva návodu: jednak se Nývlt domluvil s Bélou, že čin provedou společným jednáním (tj. ve spolupachatelství), jednak se rozhodli, že lstivě uvedou Luisu do stavu bezbrannosti (tj. že se dopustí násilí a spáchají tak loupež), a to vše bez

Bierhanzlova vědomí. Tyto nové okolnosti představují exces z návodu a nemohou být Bierhanzlovi přičítány k tíži, neboť tyto skutečnosti nebyly v jeho návodu zahrnuty. Nývlt s Bélou ovšem zamýšlený trestný čin loupeže se způsobením značné škody nedokonali, protože takovou škodu nezpůsobili (viz odpověď na otázku č. 1). Nenaplnili ovšem ani kvalifikační znak způsobení značné škody u trestného činu krádeže, k němuž návod směřoval. Jde proto o pozitivní skutkový omyl o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 18 odst. 3 TZ, takže ohledně naplnění této okolnosti půjde pouze o pokus podle § 21 odst. 1 TZ.

Podmínka tzv. akcesority účastenství (vyjádřená v větě § 24 odst. 1 TZ) byla tedy splněna.

③

Formální podmínka určité doby výkonu trestu bude podle § 88 odst. 1 písm. b) TZ splněna po devíti měsících od nástupu výkonu trestu odnětí svobody.

Celková doba výkonu trestu:

Za čin uvedený v zadání byl Bierhanzlovi uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou let. Následně bylo rozhodnuto, že se vykoná podmíněně odložený trest odnětí svobody za předchozí trestný čin v trvání jednoho roku. Postupně ukládané tresty se „sčítají“ a z hlediska výkonu trestu se považují za trest jediný (§ 77 zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody).

Bierhanzl tak má celkem vykonat trest odnětí svobody v trvání tří let.

Potřebná doba výkonu trestu pro podmíněné propuštění:

V prvním případě (trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ) byl Bierhanzl odsouzen za přečin (§ 14 odst. 2 TZ). Ve druhém případě (návod k pokusu trestného činu krádeže podle § 24 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 1, § 205 odst. 1 písm. a), b) odst. 4 písm. c) TZ) byl Bierhanzl odsouzen za zločin (§ 14 odst. 3 TZ).

Z toho vyplývá, že nebyl odsouzen ani za zvlášť závažný zločin a rovněž že nebyl odsouzen „pouze“ za přečin.

Ze zadání otázky také vyplývá, že před nástupem výkonu trestu dosud nikdy ve výkonu trestu nebyl.

V takovém případě může být podle § 88 odst. 1 písm. b) TZ podmíněně propuštěn po vykonání alespoň třetinu uloženého trestu.

Třetina ze tří let je jeden rok.

Započtení vazby:

Ze zadání otázky vyplývá, že v průběhu trestního stíhání strávil Bierhanzl tři měsíce ve výkonu vazby. Podle § 92 odst. 1 TZ se doba strávená ve vazbě započítává do uloženého trestu odnětí svobody.

Po nástupu výkonu trestu tak Bierhanzlovi zbývá vykonat trest odnětí svobody: 1 rok (tj. 12 měsíců) – 3 měsíce = 9 měsíců.

Formální podmínka určité doby výkonu trestu bude podle § 88 odst. 1 písm. b) TZ splněna po devíti měsících od nástupu výkonu trestu odnětí svobody.

④

Jasoň se žádného trestného činu nedopustil, protože příprava přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 20 odst. 1, § 346 odst. 2 písm. a) TZ není trestná.

Křivá výpověď:

Nepravdivá výpověď svědka učiněná před policejním orgánem, který koná přípravné řízení podle trestního řádu, a která záleží v poskytnutí nepravdivého alibi, tj. v uvedení nepravdy o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, je přečinem křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) TZ.

Návod:

Jasoň vyvolal v Bobešovi rozhodnutí, aby při svém výslechu v průběhu vyšetřování podal nepravdivou výpověď.

Takové jednání by zakládalo zákonné znaky účastenství ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) TZ.

Nepříčetnost:

Bobeš byl natolik mentálně retardovaný, že trvale vůbec nebyl schopen rozpoznat protiprávnost svého jednání.

Mentální retardace je podle § 123 TZ duševní poruchou.

Stav, kdy osoba v důsledku duševní poruchy nemohla rozpoznat protiprávnost svého činu, představuje stav nepříčetnosti ve smyslu § 26 TZ, který vylučuje trestní odpovědnost.

Akcesorita účastenství:

Z návěti ustanovení § 24 odst. 1 TZ vyplývá, že podmínkou trestnosti návodu jako formy účastenství je, že hlavní pachatel trestný čin (ke kterému je naváděn) dokoná nebo se o něj alespoň pokusí.

Ze zadání vyplývá, že se Bobeš prozatím ani nepokusil nepravdivou výpověď podat.

I kdyby tak však již učinil nebo se o to pokusil, pak protože byl Bobeš pro duševní poruchu trvale nepříčetný a tedy trestně neodpovědný, nemohl by se trestného činu dopustit ani se o něj pokusit.

Podmínka tzv. akcesority účastenství by proto nebyla splněna.

V takovém případě může být ovšem návod (a další formy účastenství) postižen jako forma přípravy podle § 20 odst. 1 TZ.

Trestnost přípravy:

Na trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) TZ stanoví zákon trest odnětí svobody s horní hranicí tří let.

Podle § 14 odst. 2 TZ se jedná o přečin a nikoliv o zločin nebo dokonce o zvlášť závažný zločin (§ 14 odst. 3 TZ).

Navíc ustanovení § 346 TZ o trestném činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku nestanoví trestnost přípravy.

Příprava podle §20 odst. 1 TZ k trestnému činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 22 odst. 2, § 346 odst. 2 písm. a) TZ proto není trestná.

⑤

Podle § 17 odst. 3 TŘ a § 18 odst. 1 TŘ bude k řízení příslušný Krajský soud v Praze.

Pokračování v trestném činu:

Jednotlivé případy krádeží vloupáním (jednotlivé dílčí útoky) naplňovaly skutkovou podstatu téhož trestného činu, a to krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) TZ.

Všechny tyto útoky byly vedeny stejným záměrem (opatrřit si prostředky na cestu do Afriky), jsou charakterizovány stejným způsobem provedení (vloupání do poštovních úřadů), blízkou časovou souvislostí (devět útoků během tří měsíců) a stejným předmětem útoku (peníze).

Jednotlivé dílčí útoky, včetně nově najevo vyšlého útoku (krádež na okrese Praha - východ se škodou 500.000 Kč) tak představují pokračování v trestném činu podle § 116 TZ.

Stíhání pro nový skutek (útok):

Z hlediska hmotného práva tvoří pokračující trestný čin jediný skutek a jediný trestný čin, avšak z hlediska procesního práva (§ 12 odst. 12 TŘ) představuje každý dílčí útok samostatný skutek.

Nic tedy nebrání tomu, aby ohledně nově najevo vyšlého skutku (krádež na okrese Praha - východ se škodou 500.000 Kč) bylo zahájeno samostatné trestní stíhání, vedeno samostatné přípravné řízení, podána samostatná obžaloba, vedeno samostatné hlavní líčení a samostatně rozhodnuto o této obžalobě soudem.

Společný trest:

Podle § 45 odst. 1 TZ odsuzuje-li soud pachatele za dílčí útok pokračujícího trestného činu, za jehož ostatní útoky byl odsouzen rozsudkem, jenž nabyl právní moci, zruší v tomto dřívějším rozsudku výrok o vině i o trestu (jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad) a znovu při vázanosti skutkovými zjištěními ze zrušeného

rozsudku rozhodne o vině pokračujícím trestným činem, včetně nového dílčího útoku, a o uložení společného trestu za pokračující trestný čin.

Příslušnost soudu:

Nově najevo vyšlý útok (skutek) krádeže vloupáním na okrese Praha - východ se škodou 500.000 Kč by sám o sobě naplňoval zákonné znaky trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 3 TZ a pro řízení v prvním stupni by byl jinak věcně a místně příslušný Okresní soud Praha - východ (§ 16, § 18 odst. 1 TŘ).

Jelikož však z hlediska hmotného práva tvoří celý pokračující trestný čin jediný skutek a jediný trestný čin, je třeba škody, které byly způsobeny jednotlivými dílčími útoky, sečíst. Všemi deseti útoky byla způsobena celková škoda [4.600.000 Kč + 500.000 Kč] ve výši 5.100.000 Kč. Tato škoda představuje podle § 138 odst. 1 TZ „škodu velkého rozsahu“.

Celý pokračující trestný čin tak bude třeba právně posoudit jako trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 5 písm. a) TZ, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí pět let.

Podle § 17 odst. 1 TŘ by k řízení v prvním stupni o takovém skutku byl věcně příslušný krajský soud.

Podle § 17 odst. 3 TŘ koná krajský soud v prvním stupni řízení též o dílčích útocích pokračujícího trestného činu, jestliže postupem podle § 45 TZ přichází v tomto řízení v úvahu rozhodnutí o vině některým z trestných činů, pro které je podle § 17 odst. 1 nebo 2 věcně příslušný k řízení v prvním stupni krajský soud.

Všechny dílčí útoky pokračujícího trestného činu krádeže byly spáchány v Praze.

Věcně a místně příslušným tedy bude soud s působností krajského soudu, v jehož obvodu se nachází okres Praha - východ.

Takovým soudem Krajský soud v Praze (viz § 11 odst. 2 a příloha 2 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích).

⑥

Nikoliv, neboť podle § 211 odst. 6 TŘ se s takovým postupem vyžaduje výslovný souhlas obžalovaného.

Konání hlavního líčení v nepřítomnosti obžalovaného:

Podle § 202 odst. 5 TŘ lze hlavní líčení konat v nepřítomnosti obžalovaného, pokud o to požádá a jsou-li splněny i ostatní podmínky uvedené v § 202 odst. 2 TŘ.

Ze zadání vyplývá, že tyto podmínky splněny byly.

Předpoklady pro čtení úředního záznamu:

Podle § 158 odst. 6 TŘ lze úřední záznam v řízení před soudem užit jako důkazu pouze za podmínek stanovených trestním řádem.

Podle ustanovení § 211 odst. 6 TŘ lze úřední záznam o podaném vysvětlení v hlavním líčení číst pouze se souhlasem státního zástupce a obžalovaného.

(Shodnou podmínku stanoví i ustanovení § 314d odst. 2 TŘ v případě hlavního líčení ve zjednodušeném řízení před samosoudcem, konaném po zkráceném přípravném řízení, což ovšem s ohledem na právní kvalifikaci Bierhanzlova činu není náš případ.)

Význam nepřítomnosti obžalovaného:

Je pravda, že z ustanovení § 211 odst. 1 TŘ, ve spojení s ustanovením § 202 odst. 3 TŘ, vyplývá, že v případě neúčasti obžalovaného při hlavním líčení není třeba jeho souhlasu se čtením protokolu o výslechu svědka a postačí souhlas státního zástupce. (Podle § 211 odst. 5 TŘ se to týká i čtení protokolu o výslechu znalce nebo čtení znaleckého posudku.)

Takový postup je však výslovně omezen na čtení protokolů o výslechu, nikoliv na čtení úředního záznamu o vysvětlení.

⑦

Samosoudce per analogiam § 221 odst. 1 písm. a) TŘ věc vrátí státnímu zástupci k došetření.

Nutná obhajoba:

Je-li obviněný ngramotný, potom není schopen plně vykonávat svá procesní práva (seznámit se s obsahem rozhodnutí a dalších listin, sepsat opravný prostředek nebo jiné podání aj.), tedy není schopen sám se náležitě hájit.

V takovém případě je dán důvod nutné obhajoby podle § 36 odst. 2 TŘ a obviněný musí mít obhájce již v přípravném řízení.

Důsledky procesní vady:

Závažnou procesní vadu záležející v tom, že obviněný nebyl v přípravném řízení zastoupen obhájcem, ačkoliv byl dán důvod nutné obhajoby, nelze v řízení před soudem jakkoliv napravit a nezbývá, než vrátit věc státnímu zástupci do přípravného řízení, následně zajistit obviněnému obhájce a provést přípravné řízení znovu.

Řízení se koná před samosoudcem:

Na přečin týrání zvířat podle § 302 odst. 2 TZ stanoví zákon trest odnětí svobody s horní hranicí tří let.

Podle § 314a odst. 1 TŘ o takto právně kvalifikovaném skutku bude konat řízení samosoudce.

Rozhodnutí samosoudce:

Pokud by samosoudce tuto vadu zjistil ještě před zahájením hlavního líčení při přezkoumávání obžaloby, bylo by namístě rozhodnout o vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 314c odst. 1 písm. a), § 188 odst. 1 písm. e) TŘ.

Pro situaci, kdy samosoudce tuto vadu zjistí až v průběhu hlavního líčení, nemá trestní řád výslovnou úpravu, neboť předpokládá, že taková vada bude zjištěna již v rámci přezkumu obžaloby samosoudcem a nedojde proto vůbec k nařízení hlavního líčení.

Za takové situace nezbyvá, než postupovat per analogiam a rozhodnout o vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 221 odst. 1 TŘ.

Analogie v trestním řízení je zásadně přípustná.

* * *